

# SPIS TREŚCI

|                                                                                                                                        |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Informacje o autorach .....                                                                                                            | 6         |
| Wykaz ważniejszych skrótów .....                                                                                                       | 7         |
| Od redaktora serii wydawniczej .....                                                                                                   | 8         |
| Wstęp .....                                                                                                                            | 10        |
| <b>Rozdział 1. Bezpośrednie instrumenty ekonomiczno-finansowe<br/>stosowane przez gminy .....</b>                                      | <b>13</b> |
| 1.1. Uwagi wprowadzające .....                                                                                                         | 13        |
| 1.2. Podatkowe instrumenty wspierania rozwoju lokalnego .....                                                                          | 15        |
| 1.2.1. Wprowadzenie .....                                                                                                              | 15        |
| 1.2.2. Gminne uchwały podatkowe .....                                                                                                  | 16        |
| 1.2.2.1. Podatki samorządowe jako instrument oddziaływania .....                                                                       | 16        |
| 1.2.2.2. Uprawnienia rady gmin do kształtowania konstrukcji podatków<br>i opłat .....                                                  | 19        |
| 1.2.2.3. Konstrukcja prawna uchwały podatkowej .....                                                                                   | 33        |
| 1.2.2.4. Procedura podejmowania uchwał podatkowych .....                                                                               | 37        |
| 1.2.2.5. Uchwały podatkowe a pomoc publiczna .....                                                                                     | 47        |
| 1.2.2.5.1. Wprowadzenie .....                                                                                                          | 47        |
| 1.2.2.5.2. Uchwały w sprawie zwolnień podejmowane z uwzględnieniem<br>warunków określonych w rozporządzeniach Rady Ministrów .....     | 50        |
| 1.2.2.5.3. Uchwały w sprawie zwolnień podejmowane w ramach pomocy<br><i>de minimis</i> .....                                           | 53        |
| 1.2.2.5.4. Pomoc w ramach wyłączeń grupowych (art. 12 ustawy<br>o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej) .....         | 59        |
| 1.2.2.5.5. Uchwały w sprawie stawek podatków i opłat lokalnych<br>a pomoc publiczna .....                                              | 60        |
| 1.2.3. Ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych .....                                                                                     | 61        |
| 1.2.3.1. Umarzanie, odraczanie i rozkładanie na raty zobowiązań<br>podatkowych .....                                                   | 61        |
| 1.2.3.2. Tryb udzielania ulg podatkowych przedsiębiorcy .....                                                                          | 62        |
| 1.2.3.3. Ulgi w spłacie podatków w ramach pomocy <i>de minimis</i> .....                                                               | 65        |
| 1.2.3.4. Ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych stanowiących pomoc<br>publiczną .....                                                   | 67        |
| 1.2.3.5. Ulgi w spłacie podatków udzielane po spełnieniu szczegółowych<br>warunków określonych w rozporządzeniach Rady Ministrów ..... | 69        |

|                                                                                                                                                               |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 1.2.3.6. Ulgi w spłacie przyznawane w ramach pomocy na szkolenia, na zatrudnienie oraz na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw (wyłączenia grupowe) ..... | 70        |
| 1.2.3.7. Ulgi w spłacie w ramach pomocy regionalnej .....                                                                                                     | 71        |
| 1.2.3.8. Ulgi w spłacie w ramach pomocy na restrukturyzację .....                                                                                             | 73        |
| 1.2.3.9. Ogólne zasady przyznawania ulg w spłacie zobowiązań w ramach pozostałych przeznaczeń pomocy publicznej .....                                         | 74        |
| 1.2.3.10. Odraczanie terminów .....                                                                                                                           | 75        |
| 1.2.4. Zwrot pomocy publicznej .....                                                                                                                          | 78        |
| 1.2.5. Wnioski .....                                                                                                                                          | 79        |
| 1.3. Kształtowanie cen za usługi publiczne .....                                                                                                              | 80        |
| 1.3.1. Uwagi ogólne .....                                                                                                                                     | 80        |
| 1.3.2. Dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków .....                                                                                                        | 84        |
| 1.3.3. Dostarczanie energii cieplnej .....                                                                                                                    | 91        |
| 1.3.4. Usługi użyteczności publicznej świadczone na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach .....                                        | 92        |
| 1.3.5. Inne usługi użyteczności publicznej .....                                                                                                              | 93        |
| 1.3.6. Wnioski .....                                                                                                                                          | 94        |
| <b>Rozdział 2. Formy wydatkowania środków publicznych i ich efekty .....</b>                                                                                  | <b>97</b> |
| 2.1. Uwagi wprowadzające .....                                                                                                                                | 97        |
| 2.2. Wydatki realizowane przez jednostki organizacyjne tworzone przez gminy .....                                                                             | 99        |
| 2.2.1. Finansowanie zadań przez „własne” jednostki organizacyjne gminy ...                                                                                    | 99        |
| 2.2.2. Uzasadnienie tworzenia pozostałych form finansowania zadań gminnych .....                                                                              | 107       |
| 2.2.3. Nowe uregulowania w zakresie finansowania oświatowych zadań gminnych .....                                                                             | 109       |
| 2.2.4. Wnioski .....                                                                                                                                          | 110       |
| 2.3. Wydatki na zadania realizowane przez podmioty zewnętrzne .....                                                                                           | 112       |
| 2.3.1. Wydatki w trybie zamówień publicznych .....                                                                                                            | 112       |
| 2.3.1.1. Dokonywanie wydatków w trybie zamówień publicznych .....                                                                                             | 112       |
| 2.3.1.2. Wnioski .....                                                                                                                                        | 125       |
| 2.3.2. Udzielanie dotacji .....                                                                                                                               | 127       |
| 2.3.3. Finansowanie zadań w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego .....                                                                                     | 133       |
| 2.3.4. Wnioski .....                                                                                                                                          | 144       |

|                                                                                                                                 |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Rozdział 3. Pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania działalności, ze szczególnym uwzględnieniem środków z UE .....</b> | <b>145</b> |
| 3.1. Uwagi wprowadzające .....                                                                                                  | 145        |
| 3.2. Pozyskiwanie środków zwrotnych .....                                                                                       | 146        |
| 3.2.1. Uwarunkowania zasilania zwrotnego – zarys .....                                                                          | 146        |
| 3.2.2. Zaciąganie kredytów i pożyczek – możliwości zasilania preferencyjnego .....                                              | 151        |
| 3.2.3. Emisja obligacji .....                                                                                                   | 155        |
| 3.2.4. Wnioski .....                                                                                                            | 160        |
| 3.3. Pozyskiwanie środków pomocowych z Unii Europejskiej .....                                                                  | 161        |
| 3.3.1. Potencjalne źródła pozyskiwania środków współfinansowanych przez UE .....                                                | 161        |
| 3.3.1.1. Ramy prawne systemu wdrażania funduszy europejskich .....                                                              | 161        |
| 3.3.1.2. System wdrażania funduszy europejskich .....                                                                           | 166        |
| 3.3.1.3. Aspekt instytucjonalny systemu wdrażania funduszy europejskich .....                                                   | 168        |
| 3.3.1.4. Strategia systemu wdrażania funduszy europejskich .....                                                                | 181        |
| 3.3.2. Kluczowe warunki i zasady proceduralne pozyskiwania środków współfinansowanych przez UE .....                            | 187        |
| 3.3.2.1. Zarządzanie projektami europejskimi .....                                                                              | 187        |
| 3.3.2.2. Ewaluacja i komunikacja w projekcie europejskim .....                                                                  | 195        |
| 3.3.2.3. Rola prawa we wdrażaniu funduszy europejskich .....                                                                    | 197        |
| 3.3.3. Wnioski i podstawowe uwagi .....                                                                                         | 199        |
| <b>Rozdział 4. Racjonalizacja gospodarki finansowej gminy .....</b>                                                             | <b>201</b> |
| 4.1. Uwagi wprowadzające .....                                                                                                  | 201        |
| 4.2. Planowanie inwestycyjne i programowanie budżetowe .....                                                                    | 202        |
| 4.3. Finansowa (zarządcza) kontrola wewnętrzna – rola, wymogi i organizacja .....                                               | 211        |
| 4.3.1. Uwagi ogólne .....                                                                                                       | 211        |
| 4.3.2. Procedury kontroli finansowej .....                                                                                      | 213        |
| 4.3.3. Standardy kontroli finansowej .....                                                                                      | 215        |
| 4.4. Wnioski .....                                                                                                              | 230        |
| <b>Wykaz polecanej literatury .....</b>                                                                                         | <b>231</b> |